

MAGYAR MERKUR

1789-dik esztendőben.

A Róm. Csász. és Apost. Kir. Fels. különös engedelmevel

Szeredán Sz. András havának 11-dik Napján.

Hadi tudósítások.

Még egy hadi munka vagyon hátra, ez pedig *Uj Orsovának* ostromoltatása, mellynek el-töltésével az idei hartzra-kelesnek is vége fog lenni. Ezen erőtségnek meg-vételéről való tudósítást mindennap várjuk ide. Az *Allion* hegyén, a melly körül táboroznak a mi feregeink, Oktob. 29-dikén már mind el-váltak kés-ülve az ágyúzó fantzok, az ágyúk is ki-szegeztettek, egy szóval, készen volt minden a mi az *Uj-Orsovai* erőségnek rontatására szükséges. De meg-volt parantsolva, hogy addig egy lövés se tétessék, míg ő Excellentiája *Laudon Fő Vezér* ő királyi felsőségével *Ferentz Fő Hertzeggel* meg-nem érkezend. Oktob. 28-dikán meg-is indult *Belgrad*-bul *Laudon Fő Vezér* ő *Orsovára*, a hová követke-

T T T

zen-

zendő napon *Ferentz* Fő Hertzeg követte; a kik 31-dikén a rendelt helyen lehettek immár. Az *Orsovai* őrizet maga felől ki-hiresítette, hogy az ő törvények szerint köteles addig óltalmazni az erőtséget, a meddig ki-telhetik tőle; mindazáltal az ő veszedelmére tzelozo szándékunkat békével tekinti, leg-kisfebbet sem háborgatván bennünket. Az őrizet jól tudja, hogy egy óráig sem bátorságos, és mindazáltal ló háton való gyakorláfsal török musika szó alatt mulatja magát, és egyátallyában ugy járkál az erőtségben, mintha nem volna mitől félnie. — A Belgrádból ki-költözködött Török nép és katonaság Oktob. 24-dikén *Orsovához* érkezett, de a Bafa bé-nem fogadta, hanem menten tovább küldötte őket.

Belgrádban szüntelen dolgoznak a mi munkáfsaink, ezen városnak ki-tisztításán és építésén, hogy mentül elébb lakható légyen. Hírül adatott minnyájoknak, hogy a kik 50 esztendőök által vagy több ideig házat bírtak benne, utolsó Aprilisig 1790 az eránt jelentsék magokat. Sok familiák az ő régenten faját házakat viszfza is nyerték immár. — Az erőtségnek komandója az alatt a Hadi Szerek Vezére *Braun* Grófra vagyont bízva, a kinek vezérlése alatt 5 Batalljonok maradnak várbéli őrizetül. A többi gyalog nép Oktob. 27-dikén *Belgrádról* *Zimonyra* által-ment, és innét a téli szállásokba. — A meg-hódolt Szervianak sűrű erdőiben 40-ezer öl égetni való fa vágattatik.

Mihályjevits Fő Hadnagy az ő feregének nagyobb részével *Vég-Szendröben* vagyont szállva, előre el-küldötte ezen feregnek egyik osztályjával *Stoikovits* Kapitányt, a kitől Oktob. 21-dikén azt a tudósítást vette, hogy a Serafskir *Abdy Bafa*, a Fő Hadnagy *Mihályjevits* által a mi feregeinknek közelítése felől szánt szándékkal el-terjesztett hírrre, minden népével tökéle-

le-

letesen és olly sietséggel el-takarodott *Tyupriáról*, hogy a 11 ágyút, és sok elesését hatra-hagyta. El takarodása előtt a *Muraván* veretett hidat fel-gyujtatta, és annakutánna *Niszza* felé vette útját. Ezen tudósításra leg-ottan el-küldötte *Mihályjevits* Fő Hadnagy az ő szabad feregétől *Smid* Fő Strázsamestert egy Batalljon vadászokkal, egy gyalog kompániával és egy tüzg Húszarokkal *Jagodin* felé, hogy az ellenségnek állásáról, erőségéről és utóbbi mozdulásairól bizonyos hírt hozzon, a környül-állások szerint *Tyupriát* és a 11 ágyút el foglalja, és mindenről hírt adgyon. — Laudonnak ajánlásából *Mihályjevits* Fő Hadnagyot az ő hafznos szolgálatiért és jeles maga vífeléséért Óbersterré tenni méltóztatott ő Felsége.

Belgrádnak meg-vétele 7 Oktob. 1789.

Talpra óh Vitézek! trombitánk rivadgyon!

Szeleknek Póstaín hirünk hadd nyargallyon!

Ágyuk menydörgési

Énekek zengési

Szaggafsák az egeket,

Hírdefsek a nevünket:

Meg vettük várait Nandor Fehérvárnak!

Országunk hajdani leg-első kúlsának!

Vertük a táborát

Rontottuk udvarát,

Pogány szívü Töröknek

Kereszténység olyvinek!

Tornyos kö falait földig le-rongyoltuk!

Metsetes Templomit porán hamván hagytuk!

Pogány büfkeségét,

Poklos dölföségét,

Meg-alatsonyítottuk,

Póráz lántzra juttattuk!

Villám pattantyúit hoztuk halgatásra!

Dühös ordittását nyögő jajgatásra!

Kontzoltuk rongyait

Öltük porontyait,

Pufztitottuk jószágát

Meg törtük a vadságát —

Egeket tsapkodta sebes tűznek lángja!

A' földet el telte sebben estek jajja!

Döntöttük falait,

Égettük házait,

Mint barmokat öldöztük,

Vas Lántzokkal kötöztük.

Dörgöttek ágyúink szörnyü menydörgéssel

Hullottak a Bombák záporos eséssel

Tüzes patak várban

Folyt, mint viz árkában

Mindent pörkölt enyészített,

Hamu 's porrá égetet.

Bóltozott tetej pompás Palotáknak

Omlottak faragott kö-száli Tornajoknak!

Bástyák hasadoztak!

Vas kapuk szakadtak!

Vólt nagy kurjongatás

És ifzonyú jajgatás!

Török dög Testeken lejtő tántzot járjunk!

Istennek hálákat győzedelmért adgyunk!

Mert török igáját

Rablá tettük nyáját,

Harátsoltuk mindenit

Fel prédáltuk kintseit!

Ki üztük Belgrádnak roppant városából

Ősünknek vérivel föl épült várából!

Szakállos lakosít

Hóldnak a zsóldosít

Rab szijakra aggattuk

Mint a tsordát hajtottuk

Loboghatnak immar szabadon a Dunán

Szines vitorláink Száván és az Unnán!

Többé a Töröknek

Vámot nem fűzetnek,

Már szabadon mehetünk,

Mink is kereskedhetünk!

Ti magyar seregek! már örvendeztetek!

Győzedelem palmát im ti meg-nyertétek!

Törököt öltétek

Mindenütt vertétek

Fegyverteket melyjében

Fördöttétek vériben.

Szerentsés Ösztria! nézd győzedelmedet

Országot hódító villám fegyveredet,

Oroszlyán a néped

Szivében van képed

Tsak egy Laudon vezefse

És a Tsáfzár szerefse.

Irta a Gréfen Húszár seregebéli Latzkovits Kapitány.

A Fő Vezér Kóburgi Hertzegnek az Orosz Császár - Afzfony a Fokfani győzelem eránt brilliánstokkal drágán meg - rakott piksist, melly felette nagyra betsültetik egyfersmind olly kellemetes levelet küldött, a mennyire egy háládatos szívű ember az ő barátyának irhat. Mit nem fog ezen nemes szívű Fejedelem Afzfony a Hertzegnek kedvére tselekedni a Rinnikon Mártinyestjénél nyert diadalomért.

Belgrád meg-vétele nem tsak nagy örömet indított a Buda és Pest városa lakofsaiban, hanem egyfersmind a háládatofságnak nemes példájára ösztönözte őket, mellyért mindenek előtt ditséretet és közfö-

netet érdemlettek magoknak. Tekintetbe vévén a mi fegyvereseinknek fok fanyarufágit, mellyet Belgrád körül szenvedtek, 's a nagy hafznot, mellyet vitézségek és fáradságok által hajtottak nem tsak öszveféggel az egész Hazának, hanem külön külön minden városnak, helységnek, és magános személynek, a Budaik 1000 akó bort, a Pestiek pedig 1000 akó savanyu káposztát rendeltek önként a katonaság számára. Buda városa alá is küldötte már az ajándékot, mellyet *Laudon* Fő Vezér következő irásban halált meg Buda városának:

Az 1000 akó bor, mellyet *Buda* városa a *Belgrádi* erősnél állott Cs. K. hadnak ajándékozott, bizonyfágot téfzen arról, mennyire meg-esméri a katonának szolgálatját, és melly igen meg-tudja azt betsülni. Ezen ajándékot az egész hadnak nevével köszönettel vészem, és arra kérem a N. Magistrátust és a betses polgári rendet, hogy az én személyem szerint való köteles-létemről is meg-győzettefsenek, *Belgrádban* Oktob- 27-dikén 1789.

Laudon.

Bizonyos tudósításokbul értettük, hogy *Orsova* és *Ufitza* várak is meg-hódoltak a Császári hadaknak e most folyó hónapnak 3-dikán.

Frantz országban

Még mind untalan nyughatatlankodik a köz-nép. Oktobernek első napjától fogva a kedvetlenség és gyanúság napról napra nevededett a Párisi népben, a kenyérnek szük vólta nyughatatlanságra indította az elméket, és több környül-állások akadtak öszve, mellyek a népet rendkívül való tselekedetre ösztönözték. Az ujonnan *Verzelljbe* érkezett Regementek pompásan vendégeltettek, a jelen vólt tisztek többnyire a nemzeti bokréta helyett tsak fekete pántlikát viseltek

ka-

kalapjokon, és a Király maga is meg-jelent az ő familiájával együtt. A Párisi nép azt vélte, hogy ez mind az ő alig nyert szabadságoknak el-töröltetésére tzelez; ezen gyanuságot még az is nevelte benne, hogy a Király az új szerzeményt (*Constitutio*) csak bizonyos okvetések alatt hagyta helyben. Mellyre a nép öszve-tsoportosodott, és kiáltozott: hogy *Verfzelly*be vezessék, és végtére arra kényszeríté *De la Fayette* Márkit, hogy a nemzeti feregeket *Verfzelly*be vezeté, a kiket még 10-ezer köz-rendbéli afzonyok követtek. *La Fayette* Márki 5-dikén estve érkezvén *Verfzelly*be, az ő 20-ezer emberekből álló népét rendbe állitá, bé-jelenté a nemzeti gyülekezetnek az ő el-jövetelét, és annakutánna a Királyhoz méne, a kinek a népnek kívánfágát eleibe terjeszté. Úgy látszott hogy a Király az ő familiájával alattomban kiakarna a várból költözködni. Azonnal el-állá a nép minden útakat és jelenté; hogy ha a Király el-távozná, *la Fayette* Márki főzna az első áldozat lenni, és a vár fel-gyújtattatnék. A Márki a Király eleibe terjeszté a veszedelmet, és rá-vevé őtet arra, hogy Párisba menjen. — 6-dikán ő Felsőge, a Királynéval, a Korona örökösével és az ő többi nemzetségével, Párisba méne, a hol nagy öröm-kiáltással fogadta őket a nép. A Király mostanában a *Tuilleri* nevű várbán lakik; az ő strázsája a nemzeti katonaságból, a test-örzököül és 100 Helvetziaiakból áll. — Nagyobbara már le-tsendefedett a háboru, de tökéletes békeféséghez több idő kívántatik-meg. 11-dikén hoszszu beszégetést tartott az *Orléáni* Hertzeg a Királylyal, és kevés napokkal azután titkos követségben *London*ba utazott; mivelhogy a Britániai thronusnak örökösével jó barátságban él, mindnyájan azt vélik tehát, hogy egy részént a végre ment légyen oda, hogy az ellenségeskedésnek ki-fakadását meg-elözze.

A nemzeti gyülekezet is *Verfzellt* el-hagyta és Párisban tartja az ő gyűlését. A Deputátusok közzül fokban el-akarják a gyülekezetet hagyni, és menedék leveleket kérnek. Melly igen meg-változott minden Frantz országban! Tsak a fok párt-ütésekről vagon a szó. A népnek részéről valók azt mondják: a szabadság ellen való plánum vagon munkában, melly által minden a mi eddig a szabadságon építettett, le-döntettnék. A másik felekezet azt állítja: hogy egynehany nyughatatlan fejek a népnek pártfogói közzül gyalazatos plánumokat kovátsoltak a Királynak és az ő nemzetségének élete ellen. Mind a két felekezet nagy tekintetben lévő személyeket nevez, mint a kik ezen párt-ütéseknek fejei; arra magyarázzák-ki az Orleáni Hertzegnek Londonba való útazását is. — Egynehany éjtzakák által Párisban fok házok, hol fehéj; hol vörös, hol fekete festékkel billegeztettek-meg. Azt hiszik hogy a fehéj festék *fosztast*, a vörös *gyújtogatást* és a fekete *üldöklést* jelentett volna. A Királyi palota előtt számofsan öfzve-gyűlt a nép, és *Nekernek*, *Bellynek* és *Fayettnek* meg-ölettetéséről szóllott. — A 8 Oktoberi gyűlésben az új szerzeménynek következő ágazatjai erőfittettek meg: 1) A törvényt-szabó tárfaság az ő végzéseit, vagy egyenként vagy öfzvefeggel minden gyűlésnek végén fogja által-adni a Királynak. 2) A Királyi egyet-értés a Királynak következő szavaival fog jelentetni: „A Király helyben hagyja, és véghez fogja vitetni. A függöben lévő meg-vetés imigy fog ki-jelentettetni. “ A Király gondolóra fogja venni. “ A végzésnek helyben hagyása után a Király az ő petsétjét fogja alája nyomni, és meg-fogja parantsolni, hogy az ki-szolgáltató gyűléseknek el-küldesék 's a t. A törvény' ki-hirdetésének így szóll a formulaja: „Lajos Isteni kegyelembül és a birodalomnak constitutiója által a Frantziák Királyja. A végzéshez és a nemzeti gyülekezetnek kívánfágához képest parantsoljuk hógy 's a t.

Lindauer Jánosnál, Pesti könyv-árosnál a Vátzi utzában a 19-dik szám alatt külömb-külobmféle Magyar köuyvekkel együtt találtatik egy ujdonat új mulatfágos könyvetske is, mellynek ez a titulusa: *Az ítélet' megjáról való álom. 1789.* Be-köttetve 7 krajtzár az arra.